

На основу члана 10. став 1. тачка б) и члана 11. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 73/19) и члана 58. став 6. Уредбе о условима и критеријумима усклађености хоризонталне државне помоћи („Службени гласник РС“, број 62/21), Савет Комисије за контролу државне помоћи, на ____ седници, одржаној дана _____, доноси

УПУТСТВО

ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ УСКЛАЂЕНОСТИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ ЗА РАЗВОЈ ШИРОКОПОЈАСНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

I. Уводне одредбе

1. Овим упутством ближе се уређује начин за оцењивање усклађености државне помоћи за развој широкопојасне инфраструктуре са правилима о додели државне помоћи.
2. Државна помоћ за развој широкопојасне инфраструктуре може бити усклађена са правилима о додели државне помоћи ако:
 - а) доприноси остваривању циља од заједничког интереса;
 - б) постоје тржишни недостаци;
 - в) је примерена;
 - г) има подстицајни ефекат;
 - д) је државна помоћ пропорционална (сведена на минимум);
 - ђ) позитивни ефекти државне помоћи превазилазе негативне ефекте на конкуренцију и трговину између Републике Србије и земаља чланица Европске уније;
 - е) су подаци доступни јавности (транспарентност).
3. Изградња широкопојасне инфраструктуре са намером будуће експлоатације у комерцијалне сврхе представља економску делатност.
4. Изградња широкопојасне инфраструктуре у некомерцијалне сврхе не садржи државну помоћ у случају када се не даје предност ниједном учеснику на тржишту, али ако се таквој мрежи омогући приступ улагачима у широкопојасну инфраструктуру или оператерима широкопојасне инфраструктуре, могуће је постојање државне помоћи.
5. Државна помоћ постоји у случају када се јавна средства додељују директно улагачу у широкопојасну инфраструктуру који се бира у поступку јавног надметања ако том кориснику омогућава обављање економске делатност под условима који иначе не би били могући на тржишту, при чему је улагач директни корисник државне помоћи, док оператери који добијају приступ субвенционисаној инфраструктури могу да буду индиректни корисници државне помоћи.

6. Мера државне помоћи за развој широкопојасне инфраструктуре није селективна у односу на крајње пословне кориснике субвенционисане инфраструктуре све док је приступ тој инфраструктури доступан свим привредним секторима под једнаким условима.

7. Мера државне помоћи за развој широкопојасне инфраструктуре је селективна ако је усмерена на улагаче и оператере који су активни само у одређеним сегментима тржишта услуга електронских комуникација.

8. Државна помоћ за развој широкопојасне инфраструктуре нарушава конкуренцију на тржишту у мери у којој јача позицију једног учесника на тржишту у поређењу са другим учесницима на тржишту, а нарочито ако је корисник помоћи већ доминантан на тржишту, чиме мера помоћи може ојачати ову доминацију уз даље слабљење конкуренције.

9. Тржиште електронских комуникационих услуга је отворено за конкуренцију и те услуге могу да буду предмет размене са земљама чланицама Европске уније, те, државна помоћ за развој широкопојасне инфраструктуре утиче на трговину између Републике Србије и земаља чланица Европске уније јер утиче и на оператере и пружаоце услуга из земаља чланица Европске уније.

II. Државна помоћ за развој широкопојасне инфраструктуре у облику накнаде за обављање услуге од општег економског интереса

10. У случају када развој или управљање широкопојасном инфраструктуром представља услугу од општег економског интереса, државна помоћ за широкопојасну инфраструктуру може се доделити у облику накнаде за обављање услуге од општег економског интереса и на такву државну помоћ примењују се прописи којима се уређују услови и критеријуми усклађености државне помоћи у облику накнаде за обављање услуга од општег економског интереса односно правила и услови за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи) за обављање услуга од општег економског интереса.

11. У подручјима у којима су приватни улагачи већ извршили улагање у инфраструктуру широкопојасне мреже са адекватном покривеношћу и пружају конкурентне услуге, успостављање паралелне конкурентне и јавно финансиране широкопојасне инфраструктуре не може се сматрати услугом од општег економског интереса.

12. У случају када је могуће доказати да приватни улагачи нису у могућности да у периоду од три године обезбеде адекватну покривеност, основним широкопојасним или мрежама следеће генерације (NGA), остављајући тако значајан део становништва неповезаним, државна помоћ се може доделити у облику накнаде учеснику на тржишту коме је поверено обављање услуге од општег економског интереса.

13. Развој и управљање широкопојасном инфраструктуром може представљати услугу од општег економског интереса ако таква инфраструктура на датом подручју обезбеђује подједнако универзалну повезаност и пословним корисницима и становницима тог подручја.

14. Учесник на тржишту коме је развој широкопојасне инфраструктуре поверен као обавеза обављања услуге од општег економског интереса не може да одбија приступ тој инфраструктури на дискреционој и/или дискриминаторној основи (на пример ако није комерцијално исплативо да обезбеди приступ услугама у одређеном подручју).

15. Мрежа која се финансира кроз накнаду за обављање услуге од општег економског интереса мора бити доступна свим заинтересованим оператерима.

16. Широкопојасни приступ треба да се заснива на обезбеђивању пасивне, технолошки неутралне и отворене инфраструктуре и да омогући корисницима све могуће облике приступа мрежи и коришћење било које од доступних технологија за пружање услуга крајњим корисницима, чиме се омогућава ефективна конкуренција на малопродајном нивоу и обезбеђује пружање конкурентних и приступачних услуга за крајње кориснике.

17. Услуге од општег економског интереса би требало да обухватају само развој широкопојасне инфраструктуре која обезбеђује универзалну повезаност и пружање сродних услуга veleпродајног приступа, без укључивања малопродајних комуникационих услуга, које се, захваљујући таквим мрежама могу пружати по тржишним условима.

18. Учесник на тржишту коме је поверено обављање услуге од општег економског интереса и који је вертикално интегрисани широкопојасни оператер, дужан је да наведене делатности на јасан начин раздвоји и води одвојене рачуне за сваку делатност појединачно у складу са прописима о рачуноводству и ревизији.

19. Поверавање обављања услуге од општег економског интереса за развој широкопојасног приступа не може да обухвата доделу ексклузивног или посебног права пружаоцу те услуге.

20. Израчунавање висине накнаде за обављање услуге од општег економског интереса врши се у складу са прописима којима се уређују услови и критеријуми усклађености државне помоћи у облику накнаде за обављање услуга од општег економског интереса.

21. Накнада за обављање услуге од општег економског интереса, узимајући у обзир релевантне приходе и разумну добит, може се доделити само за покривање широкопојасном инфраструктуром неповезаних подручја (тзв. беле тачке) у којима не постоји економски интерес за развој инфраструктуре, без обзира да ли ће оператер коме је поверена услуга, због величине или локације, морати да поставља широкопојасну инфраструктуру и у профитабилним областима које већ покривају комерцијални оператери.

22. Накнада се може одредити на основу стварно насталих трошкова и прихода (*ex post*) или унапред (*ex ante*) у фиксном износу на основу очекиваног јаза у финансирању током датог периода, како би се учесник на тржишту коме је поверена услуга подстакао да временом смањује трошкове и развија пословање.

23. У случају када постоји велика неизвесност у погледу будућих прихода и трошкова утврђивање накнаде је могуће вршити комбиновањем *ex ante* и *ex post* начина (нпр. успостављањем механизма повраћаја средстава).

24. У случају када, након истека обавезе обављања поверене услуге, мрежа која је била финансирана из јавних средстава не остаје у јавном власништву, већ учесник на тржишту коме је била поверена услуга задржава власништво над том мрежом, потребно је успоставити адекватан механизам ревизије и повраћаја средстава како би се спречило да тај учесник на тржишту стекне непримерену предност на тржишту.

III. Оцена усклађености државне помоћи за развој широкопојасне инфраструктуре

25. Мере државне помоћи за развој широкопојасне инфраструктуре су:

а) додела јавних средстава улагачима (мрежним оператерима) за изградњу, управљање и комерцијалну експлоатацију широкопојасне инфраструктуре чиме се даје предност улагачу да обавља економску делатност под условима који не би били доступни на тржишту, при чему корисници такве државне помоћи могу, поред мрежних оператера који добијају јавна средства, да буду и пружаоци услуга електронских комуникација који траже велепродајни приступ субвенционисаној мрежи;

б) финансирање увођења широкопојасне инфраструктуре (или њених делова), из јавних средстава, која се накнадно ставља на располагање улагачима (мрежним оператерима) који ће користити ове мрежне елементе за сопствени пројекат развоја широкопојасне инфраструктуре (нпр. обезбеђивање широкопојасне пасивне инфраструктуре извођењем грађевинских радова (ископавање пута) или постављање канала или тамних влакана), при чему, корисници такве државне помоћи, поред мрежних оператера који на тај начин остварују уштеду у трошковима улагања, могу да буду и пружаоци услуга електронских комуникација који траже велепродајни приступ субвенционисаној мрежи;

в) давање приступа, по недискриминаторним условима, пасивној инфраструктури у јавној својини којом управља држава (преко надлежних органа или јавних предузећа) широкопојасним оператерима, при чему корисници такве државне помоћи, поред широкопојасних оператера, могу да буду и пружаоци услуга електронских комуникација који траже велепродајни приступ субвенционисаној мрежи;

г) давање концесије за управљање и експлоатацију инфраструктуре у јавној својини на велепродајном нивоу оператеру који се бира путем конкуретног поступка јавног надметања, при чему се тај оператер сматра корисником државне помоћи;

д) друге мере државне помоћи.

26. Државна помоћ за пројекте улагања у области широкопојасне мреже може се доделити у складу са прописима којима се уређују услови и критеријуми усклађености регионалне државне помоћи, и у том случају, државна помоћ за развој широкопојасне инфраструктуре представља државну помоћ за почетно улагање у смислу наведених прописа.

27. Приликом оцене усклађености државне помоћи за развој широкопојасне инфраструктуре, Комисија за контролу државне помоћи оцењује испуњеност услова из тачке 2. овог упутства, а нарочито оцењује да ли позитивни ефекти државне помоћи у остваривању циља од заједничког интереса превазилазе њене потенцијално негативне ефекте на конкуренцију и трговину.

1. Допринос остваривању циља од заједничког интереса

28. Државна помоћ за развој широкопојасне инфраструктуре треба да допринесе остваривању циља од заједничког интереса односно да обезбеди становницима Републике Србије широко распрострањени приступ инфраструктури и услугама интернета велике брзине.

2. Постојање тржишних недостатака

29. Постављање широкопојасне инфраструктуре, по тржишним условима, профитабилно је само у густо насељеним подручјима на којима је потенцијална тражња већа, док, са опадањем густине насељености, трошкови по јединици значајно расту због високих фиксних трошкова улагања.

30. У случају када тржиште не обезбеђује довољно широкопојасне покривености или су услови приступа неадекватни, државна помоћ може допринети отклањању таквог тржишног недостатка.

31. У одређеним случајевима, државна помоћ за широкопојасну инфраструктуру може се користити и ради смањења друштвене или регионалне неједнакости кроз унапређење приступа средствима комуникације, чиме се побољшава друштвена и територијална повезаност (кохезија).

3. Примереност државне помоћи

32. Јавна иницијатива за подршку развоју широкопојасне инфраструктуре на републичком, регионалном или локалном нивоу мора да буде координирана како би се избегло дуплирање или неповезаност инфраструктуре.

33. Кад год је то могуће, доноси се шема државне помоћи на републичком нивоу која садржи главне принципе на којима се заснива јавна иницијатива и која идентификује најважније карактеристике планираних мрежа, чиме се обезбеђује координација у коришћењу јавних средстава, смањује административно оптерећење при додели средстава и убрзава спровођење појединачних мера помоћи.

34. Приликом креирања мере државне помоћи пожељно је консултовати надлежно тело за електронске комуникације, у вези са одређивањем veleпродајних цена и услова приступа и решавања спорова између корисника приступа и субвенционисаног оператера инфраструктуре.

35. Државна помоћ може бити примерени инструмент политике за развој широкопојасне инфраструктуре у подручјима са ниском густином насељености у којим је профитабилност улагања ниска, када мере којима се подстиче тражња услуга као што су

ваучери за крајње кориснике нису довољне или када не постоје алтернативни инструменти политике.

4. Подстицајни ефекат

36. Подстицајни ефекат мере државне помоћи испитује се у односу на то да ли би се улагање у широкопојасну инфраструктуру реализовало у истом временском оквиру без државне помоћи.

37. Подстицајни ефекат не постоји у случају када је одређени оператер у обавези да покрије мрежом одређено циљно подручје, ако је то, на пример, услов за добијање лиценце за то подручје или се ради о оператеру који има обавезу пружања универзалне услуге и већ добија накнаду за пружање такве услуге.

5. Пропорционалност

38. Државна помоћ је сведена на минимум (пропорционална) ако су негативни ефекти помоћи на конкуренцију и трговину ограничени у смислу овог упутства.

6. Ефекти државне помоћи на конкуренцију и трговину између Републике Србије и земаља чланица Европске уније

39. Шема државне помоћи за широкопојасну инфраструктуру треба да обезбеди да укупан ефекат мере буде позитиван.

40. Ефекат мере државне помоћи огледа се у промени у понашању корисника државне помоћи у поређењу са ситуацијом када нема доделе државне помоћи.

41. Позитивни ефекти државне помоћи се односе на промену у понашању корисника помоћи на начин који омогућава остваривање жељеног циља од заједничког интереса.

42. Државна помоћ треба да омогући увођење нове инфраструктуре који иначе не би постојала, чиме се пружа додатни капацитет и брзина на тржишту као и ниже цене и бољи избор за кориснике, већи квалитет и иновације и стимулише повећање тражње, чиме се доприноси стварању јединственог дигиталног тржишта и доноси корист привреди у целини.

43. Државна помоћ треба да подстакне изабраног понуђача да врши значајна нова улагања у широкопојасну инфраструктуру и да таква субвенционисана инфраструктура донесе на тржиште значајне нове могућности у погледу доступности широкопојасних услуга, капацитета, брзине и конкуренције.

44. Негативни ефекти на конкуренцију и трговину са ЕУ постоје у случају када државна помоћ доводи до опадања профитабилности улагања конкурената, и који се, из тог разлога, могу одлучити да смање будућа улагања или да се потпуно повуку са тржишта (истискивање конкурената).

45. Негативни ефекти постоје и у случају када се у конкурентном поступку за корисника помоћи изабере учесник на тржишту који већ има доминантан положај на тржишту или може постати доминантан због улагања које се финансира из државне помоћи, чиме се слаби снага конкурената.

46. Како би се осигурало да се негативни ефекти на конкуренцију сведу на минимум, Комисија за контролу државне помоћи може да захтева да шема државне помоћи буде временски ограничена (нпр. на четири или мање година) и да се изврши евалуација шеме, како би се потврдило да ли су претпоставке и услови који су довели до одлуке о усклађености испуњени, да ли је мера помоћи ефикасна у остваривању унапред дефинисаних циљева, какав је њен утицај на тржиште и конкуренцију и да током трајања помоћи није дошло до негативних ефеката на нарушавање тржишта.

47. Евалуација из тачке 46. овог упутства примењује се само на шеме државне помоћи на републичком нивоу и шеме са великим буџетима, које садрже велике новине или када су предвиђене значајне тржишне, технолошке или регулаторне промене.

48. Евалуацију обавља независан стручњак на основу уобичајене методологије, јавно се објављује и доставља благовремено Комисији за контролу државне помоћи, ради процене могућег продужења мере државне помоћи, као и по истеку шеме.

49. Комисија за контролу државне помоћи дефинише обим и начин евалуације и узима у обзир резултате евалуације приликом оцене усклађености наредне државне помоћи са сличним циљем.

50. Државна помоћ за развој широкопојасне инфраструктуре је неусклађена ако негативни ефекти помоћи превазилазе позитивне ефекте.

7. Транспарентност

51. Давалац државне помоћи дужан је да без ограничења стави на располагање јавности све релевантне информације о додељеној државној помоћи, у смислу тачке 71. подтачка и).

IV. Оцењивање државне помоћи за развој широкопојасне инфраструктуре

1) Врсте широкопојасне инфраструктуре

52. Државна помоћ може да се додељује за основне широкопојасне и мреже следеће генерације.

2) Разлика између белих, сивих и црних зона основних широкопојасних мрежа

53. Ради идентификације географских подручја као белих, сивих или црних, давалац државне помоћи треба да утврди да ли широкопојасна инфраструктура постоји у циљаном подручју и да ли приватни улагачи имају конкретне планове за развијање сопствене инфраструктуре у периоду од три године (од тренутка објављивања планиране мере државне помоћи), а ако је потребан дужи временски период за развој инфраструктуре, давалац узима у обзир исти временски период приликом процене постојања комерцијалних планова улагања.

54. Ради утврђивања да ли приватни улагачи планирају да развију сопствену широкопојасну инфраструктуру, давалац државне помоћи треба да објави сажетак планиране мере државне помоћи и да позове заинтересоване стране да дају коментаре.

55. Давалац државне помоћи може да захтева од приватних улагача који изразе интересовање за развој широкопојасне инфраструктуре у циљном подручју да се

обавезу (нпр. уговором) да ће остварити одређене циљеве у погледу покривености у периоду од три или више година предвиђених за улагање и да достављају извештаје о оствареним циљевима.

56. Ако неки од дефинисаних циљева, из тачке 55. овог упутства, не буду остварени у предвиђеном року, давалац државне помоћи може да настави са доношењем мере државне помоћи.

57. „Беле зоне“ су подручја у којима не постоји широкопојасна инфраструктура и мало је вероватно да ће она бити развијена у блиској будућности.

58. Сматра се да државна помоћи за развој основне широкопојасне инфраструктуре у белим зонама доприноси остваривању циља од заједничког интереса у смислу тачке 28. овог упутства и усклађена је ако испуњава све услове из тачке 71. овог упутства.

59. „Сиве зоне“ су подручја у којима је присутан највише један мрежни оператер, а мало је вероватно да ће друга мрежа бити развијена у блиској будућности.

60. Државна помоћи за развој основне широкопојасне инфраструктуре у сивим зонама може бити оправдана само у случају када је могуће доказати постојање тржишних недостатака.

61. Државна помоћи за развој основне широкопојасне инфраструктуре у сивим зонама усклађена је ако испуњава све услове из тачке 71. овог упутства, ако давалац докаже да нису понуђене приступачне или адекватне услуге које би задовољиле потребе грађана или пословних корисника и да не постоје мере за постизања истих циљева које мање нарушавају конкуренцију на тржишту.

62. Приликом оцене доказа из тачке 61. овог упутства Комисија ће посебно узети у обзир ако:

а) укупни тржишни услови нису адекватни (узимајући у обзир ниво тренутних цена услуга широкопојасне мреже, врсте услуга и услове који се нуде крајњим корисницима);

б) приступ мрежи није понуђен трећим лицима или услови приступа не доприносе ефективној конкуренцији;

в) препреке за улазак на тржиште онемогућавају потенцијални улазак других оператера електронских комуникација;

г) друге предузете мере надлежних државних органа нису довољне.

63. “Црне зоне” су подручја у којима постоје или ће у периоду од три године постојати најмање две основне широкопојасне инфраструктуре различитих оператера и широкопојасне услуге се пружају у условима конкуренције (конкуренција заснована на инфраструктури).

64. Сматра се да је државна помоћ за развој основне широкопојасне инфраструктуре у црним зонама неусклађена јер нема тржишног недостатка.

3) Разлика између белих, сивих и црних NGA зона

65. „Беле NGA зоне” су подручја у којима NGA мреже тренутно не постоје и није вероватно да ће бити изграђене у року од три године од стране приватних улагача у смислу тач. 53-56. овог упутства.

66. Државна помоћ за развој широкопојасне инфраструктуре у белим NGA зонама је усклађена ако испуњава све критеријуме из тач. 71-79. овог упутства.

67. „Сиве NGA зоне“ су подручја у којима постоји само једна NGA мрежа и ниједан оператер не планира да развије другу NGA мрежу у наредне три године.

68. Ради процене да ли би други мрежни оператери могли да уведу додатне NGA мреже у датом подручју давалац узима у обзир све постојеће регулаторне или законски прописане мере које могу стварати препреке за развој такве мреже (приступ каналима, дељење инфраструктуре итд.).

69. Државна помоћ за развој широкопојасне инфраструктуре у сивим NGA зонама усклађена је ако испуњава услове из тач. 61, 62. и 71-79. овог упутства.

70. „Црне NGA зоне” су подручја у којима постоје најмање две NGA мреже различитих оператера или ће бити развијене у наредне три године и државна помоћ за развој широкопојасне инфраструктуре у тој зони је неусклађена.

4) Креирање мере државне помоћи и ограничавање нарушавања конкуренције на тржишту

71. Мера државне помоћи за развој широкопојасне инфраструктуре је усклађена ако испуњава следеће услове:

а) детаљно мапирање и анализа покривености: давалац јасно идентификује географско подручје које ће бити обухваћено предметном мером државне помоћи, чиме се повећава транспарентност, при чему је пожељно да се на републичком нивоу креира централна база података о расположивој инфраструктури;

б) јавне консултације: давалац објављује на својој интернет страници податке о главним карактеристикама мере и циљним географским подручјима и позива све заинтересоване стране на давање коментара, чиме се умањује нарушавања конкуренције и обезбеђује висок степен транспарентности;

в) избор оператера путем поступка јавног надметања: поступак јавног надметања за избор оператера за увођење и управљање субвенционисаном инфраструктуром спроводи се у складу са начелима прописа о јавним набавкама, нарочито у погледу једнаког положаја свих понуђача и објективних критеријума за оцену понуда;

г) економски најповољнија понуда: приликом доделе државне помоћи путем поступка јавног надметања, давалац државне помоћи бира економски најповољнију понуду у складу са прописима о јавним набавкама;

д) технолошка неутралност: поступак јавног надметања не сме да фаворизује или искључи било коју одређену технологију или мрежну платформу, понуђачи имају право да предлажу пружање широкопојасних услуга коришћењем или комбиновањем

технологије коју сматрају најприкладнијом, а давалац има право да изабере најпогодније технолошко решење или комбинацију технолошких решења;

ђ) коришћење постојеће инфраструктуре: давалац подстиче понуђаче да користе доступну постојећу инфраструктуру како би се избегло непотребно дуплирање ресурса и смањило јавно финансирање, при чему је пожељно да постоји централна база података о доступности постојеће инфраструктуре на нивоу Републике Србије;

е) велепродајни приступ: приступ субвенционисаној широкопојасној инфраструктури на велепродајном нивоу је омогућен свим оператерима под истим условима у периоду од најмање седам година;

ж) одређивање цене велепродајног приступа: цена велепродајног приступа одговара просечним објављеним велепродајним ценама које преовлађују у другим упоредивим подручјима или регулисаним ценама које утврђује тело надлежно за електронске комуникације, а ако не постоје ни објављене ни регулисане цене за упоређивање, одређивање цене велепродајног приступа треба да се заснива на трошковном принципу у складу са важећим актима тела надлежног за електронске комуникације;

з) механизам праћења и повраћаја средстава: давалац државне помоћи утврђује износ државне помоћи и врши надзор над имплементацијом пројекта широкопојасног приступа током читавог трајања пројекта;

и) транспарентност: давалац државне помоћи на својој интернет страници објављује и редовно ажурира информације о мерама државне помоћи, а нарочито податке о свим појединачним корисницима, износима и интензитетима помоћи, као и о изграђеној широкопојасној инфраструктури и наведене информације чува и без ограничења ставља на располагање јавности у периоду од најмање десет година;

ј) извештавање: давалац државне помоћи је дужан да током трајање мере државне помоћи сваке две године извештава Комисију за контролу државне помоћи о реализацији пројекта за који је додељена државна помоћ, почев од дана када је мрежа пуштена у употребу.

72. Износ државне помоћи из тачке 71. подтачка з) овог упутства се, по правилу, одређује унапред (*ex ante*), како би се покрио очекивани недостатак у финансирању у датом периоду, а изузетно, на основу насталих трошкова и прихода.

73. У случају будућих трошкова и прихода са високим степеном неизвесности у погледу будућих трошкова и прихода давалац може да примени мешавину *ex ante* и *ex post* модела финансирања (нпр. механизам повраћаја средстава како би се поделила неочекивана добит, у случају пројекта за које се додељује државна помоћ у износу већем од десет милиона евра).

74. Давалац може да предвиди да изабрани понуђач остварени екстра профит потроши за даље проширење широкопојасне мреже под истим условима из дате шеме државне помоћи, и да има обавезу да води одвајене рачуне у погледу добијене државне помоћи што ће олакшати праћење спровођења шеме као и екстра профита.

5) Подршка брзом увођењу NGA мреже

75. Приликом доделе државне помоћи за брзо увођење NGA мреже узима се у обзир и јавни интерес за финансирање отворене и технолошки неутралне платформе на којој ће више оператера моћи да конкуришу за пружање услуга крајњим корисницима.

76. Мера државне помоћи за брзо увођење NGA мреже усклађена је ако поред услова из тач. 71-74. овог упутства, испуњава и следеће услове:

а) велепродајни приступ: приступ и пасивној и активној широкопојасној инфраструктури на велепродајном нивоу је омогућен свим оператерима под истим условима у периоду од најмање седам година, при чему обавеза приступа укључује и право на коришћење канала, стубова, тамних влакана (dark fiber) или уличних ормара и није временски ограничен;

б) једнак и недискриминаторски третман: субвенционисана инфраструктура мора да омогући пружање конкурентне и приступачне услуге за крајње кориснике од стране конкурентских оператера, при чему, ако је мрежни оператер вертикално интегрисан, морају се обезбедити адекватне мере заштите да би се спречио било какав сукоб интереса, дискриминација према тражиоцима приступа или добављачима садржаја.

77. Велепродајни приступ из тачке 76. подтачка а) овог упутства подразумева да у густо насељеним подручјима у којима се може очекивати развој конкуренције између оператера, мора да буде обезбеђен приступ субвенционисаној мрежи за све врсте производа које оператери могу да нуде.

78. У подручјима са малом густином насељености, због високих трошкова улагања, приступ субвенционисаној мрежи обезбеђује се само за производе за које постоји оправдан захтев оператера који тражи приступ.

79. Захтев оператера из тачке 78. овог упутства се сматра оправданим ако је оператер израдио пословни план који оправдава развој одређеног производа на субвенционисаној мрежи, а у истом подручју не послује други оператер који нуди сличан производ по ценама сличним ценама које постоје у гушће насељеним подручјима.

б) Помоћ ултра брзим широкопојасним мрежама

80. Изузетно од тачке 70. овог упутства, државна помоћ за развој NGA мреже у црним зонама може се доделити за ултра брзе NGA мреже које су способне да обезбеде знатно веће брзине од 100 Mbps, под условом да:

а) оптичка влакна постојеће или планиране NGA мреже не допиру до просторија крајњих корисника;

б) комерцијални оператери у наредне три године не планирају улагања у ултра брзе мреже;

в) постоји тражња за ултра брзим мрежама.

81. Државна помоћ за NGA мреже у црним зонама усклађена је ако поред услова из тач. 71-79. овог упутства испуњава и следеће услове:

а) субвенционисана мрежа показује значајно побољшане технолошке карактеристике и перформансе у поређењу са карактеристикама и перформансама постојећих или планираних мрежа;

б) субвенционисана мрежа се заснива на отвореној архитектури која функционише само као велепродајна мрежа;

в) помоћ не доводи до прекомерног нарушавања конкуренције у односу на друге NGA технологије које су биле предмет значајних нових инфраструктурних улагања тржишних оператера у иста циљна подручја.

82. Јавно финансирање NGA мрежа из тачке 80. овог упутства треба да доведе до значајног, одрживог, конкурентног и технолошког напретка а да истовремено не дестимулише улагање приватних улагача.

V. Остале одредбе

83. Изрази употребљени у овом упутству имају значење одређено прописима којима се уређују контрола државне помоћи и електронске комуникације.

84. Ово упутство ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".